Gemeente Almelo

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage
2

Datum
20 oktober 2026

Onderwerp
Septembercirculaire 2026

Geachte leden van de raad,

De septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds is gepubliceerd. Gemeenten ontvangen van het Rijk op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei, in september en in december, ter afronding van het lopende jaar. Wij informeren u in deze raadsbrief over de financiële effecten van de septembercirculaire.

Financiële effecten septembercirculaire
Om de financiële effecten te bepalen wordt de septembercirculaire 2026 vergeleken met de meicirculaire 2026. Het bruto effect geeft de verandering weer van de hoogte van het gemeentefonds. Bij het netto effect wordt rekening gehouden met reserveringen, zoals taakmutaties en stelposten voor loon- en prijscompensatie. Het begrotingssaldo in de begroting en de meerjarenraming wordt bijgesteld met het netto effect.

	2026	2027	2028	2029	2030
Gemeentefonds meicirculaire 2026	242.321	250.135	245.939	248.068	257.165
Gemeentefonds septembercirculaire 2026	243.167	252.165	248.876	252.019	262.408
Bruto effect septembercirculaire 2026	**-846 voordeel**	**-2.030 voordeel**	**-2.937 voordeel**	**-3.951 voordeel**	**-5.243 voordeel**
Mutatie begrote ruimte BCF plafond	*1.585*				
Mutatie Participatie (IU)	*-744*	*-737*	*-900*	*-847*	*-539*
Totaal reserveringen gemeentefonds	*473*	*1.381*	*2.011*	*2.777*	*3.712*
Totaal reserveringen overig	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Netto effect septembercirculaire 2026	**468 nadeel**	**-1.386 voordeel**	**-1.826 voordeel**	**-2.021 voordeel**	**-2.070 voordeel**

Bedragen x 1.000 euro, -/- = voordeel/baten, += nadeel/lasten
IU= integratie-uitkering

Bruto effect
De uitkering van het gemeentefonds in deze septembercirculaire is in de jaren 2026 tot en met 2030 hoger dan in de meicirculaire 2026. Dit vertaalt zich in voordelige bruto effecten oplopend van 0,8 miljoen euro in 2026 naar 5,2 miljoen euro in 2030.

Het voordeel van 0,8 miljoen euro in 2026 wordt grotendeels verklaard door een eenmalige uitkering vanwege de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF). Dit plafond werkt als volgt: gemeenten kunnen hun betaalde BTW in de meeste gevallen declareren bij het BCF. Dit fonds is echter gemaximeerd, het zogenaamde plafond. Declareren gemeenten meer BTW dan beschikbaar, dan wordt het meerdere betaald uit het gemeentefonds. Als gemeenten minder declareren, wordt de ruimte onder het plafond toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor 2026 is de verwachting dat de gezamenlijke gemeenten minder declareren dan dat er in het fonds beschikbaar is. Dit verwachte bedrag, voor Almelo 0,9 miljoen euro, wordt dus toegevoegd aan het gemeentefonds.
In de begroting 2026 is echter rekening gehouden met een ruimte onder het BCF-plafond van 1,6 miljoen euro. Dit leidt daarom tot een negatief effect op het begrotingssaldo 2026 van 0,7 miljoen euro (0,9 miljoen euro minus 1,6 miljoen euro).

De groei of daling van de algemene uitkering binnen het gemeentefonds wordt accres genoemd. Dit bestaat uit twee delen, een deel voor compensatie van volumegroei en een deel voor compensatie van loon- en prijsontwikkelingen. Het voordeel in de septembercirculaire wordt vanaf 2027 voor een groot deel veroorzaakt door een opwaartse bijstelling van dit accres. Daarnaast wordt het voordeel veroorzaakt door een aantal taakmutaties en mutaties in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Deze mutaties worden grotendeels gereserveerd. Deze reserveringen worden toegelicht in de *bijlage reserveringen septembercirculaire 2026*. In de *bijlage bruto-effect* vindt u voor de volledigheid de opbouw van het bruto effect.

Netto effect
Het netto effect wordt bepaald door het bruto effect en de reserveringen. Het jaar 2026 kent een nadelig effect. Dit wordt met name veroorzaakt door de mutatie van de ruimte in het BCF-plafond. Dit nadeel wordt getemperd door de integratie-uitkering Participatie. Dit betreft het deel van de integratie-uitkering voor de compensatie van de loonontwikkeling van Wsw-medewerkers. Met deze loonontwikkeling is al rekening gehouden in de begroting. De uitkering van 0,7 miljoen euro in 2026, aflopend naar 0,5 miljoen euro in 2030, kan daarom vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.

De jaarschijf 2026 zal worden gewijzigd in de Slotrapportage 2026. De financiële effecten vanaf 2027 worden verwerkt in de Zomerrapportage 2027 en de Perspectiefnota 2028-2031.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J. H. Dijkstra R.T.A. Korteland

Bijlage 1 – Reserveringen septembercirculaire 2026

		2026	2027	2028	2029	2030
I	Taakmutaties					
	Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten	205	214	222	229	238
	Wet Versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening	50	16	17	18	18
	Uitvoeringskosten inburgering	188	0	0	0	0
II	Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen					
	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	15	15	15	15	15
	Beschermd Wonen (IU)	15	789	1.639	2.397	3.323
	Openbare bibliotheken	0	229	0	0	0
	IBO-problematische schulden	0	122	122	122	122
	Impulsbudget sociale infrastructuur (DU)	0	-4	-4	-4	-4
Totaal reserveringen gemeentefonds		**473**	**1.381**	**2.011**	**2.777**	**3.712**

Bedragen x 1.000 euro, -/- = voordeel/baten, += nadeel/lasten
IU = integratie-uitkering, DU = decentralisatie-uitkering

Taakmutaties
Wanneer het Rijk gemeenten nieuwe taken oplegt, brengt dit doorgaans extra werkzaamheden met zich mee. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd via taakmutaties in de algemene uitkering van het gemeentefonds. Omgekeerd kan een vermindering van taken als gevolg van rijksmaatregelen leiden tot een verlaging van de algemene uitkering in het gemeentefonds.
De septembercirculaire heeft de volgende taakmutaties waarvoor wij de ontvangen middelen reserveren:

Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten
Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting zorgt ervoor dat overheden kunnen sturen op hoeveel, waar en voor wie er wordt gebouwd. Het Rijk, provincies en gemeenten kunnen zo de regie hernemen op de volkshuisvesting en de woningbouwopgave in het bijzonder. Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden.

Wet Versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening
Gemeenten moeten hun Wmo-beleidsplan bijstellen en daarin aangeven hoe ze in samenwerking met aanbieders zorgdragen voor integrale dienstverlening. Gemeenten moeten in hun Wmo-beleidsplan aangeven hoe ze in samenwerking met aanbieders zorg dragen voor integrale dienstverlening (wonen, zorg en ondersteuning).

Uitvoeringskosten inburgering
In het bestuurlijk overleg tussen de minister voor Werk en Participatie en de VNG op 25 juni jl. is overeenstemming bereikt over een tegemoetkoming op de uitvoeringskosten inburgering. Uit het onderzoek naar de betaalbaarheid van de Wet inburgering 2021 voor gemeenten blijkt dat gemeenten een tekort hebben op de uitvoeringskosten. Dit tekort is grotendeels terug te voeren op grotere aantallen inburgeringsplichtigen dan vooraf

geraamd. Om gemeenten hierin tegemoet te komen, stelt het ministerie van SZW in totaal 93 miljoen euro beschikbaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028. Voor het jaar 2026 is een bedrag van 31 miljoen euro beschikbaar. De middelen zijn erop gericht om te zorgen dat gemeenten hun wettelijke taken kunnen blijven uitvoeren. Naar verwachting worden in het voorjaar van 2027 de middelen voor de jaren 2027 en 2028 beschikbaar gesteld.

Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen hebben betrekking op taken die nog geen onderdeel uitmaken van de algemene uitkering in het gemeentefonds. De volgende mutaties reserveren wij:

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

Dit betreft een bijstelling van de decentralisatie-uitkering als gevolg van een actualisatie van de maatstaven.

Beschermd wonen (IU)

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen stijgt als gevolg van volume- en prijsaanpassingen.

Openbare bibliotheken

Het doel van de uitkering is gemeenten en provincies in staat te stellen te voldoen aan de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Het college van burgemeester en wethouders dan wel het bestuurscollege moet met deze zorgplicht voorzien in een aanbod van bibliotheekvoorzieningen. Het aanbod van deze voorzieningen moet als geheel binnen redelijke afstand voor de inwoners toegankelijk zijn en ten minste één bibliotheekvoorziening in stand houden die alle vijf de wettelijke bibliotheekfuncties vervult, een fysieke collectie heeft en over een professionele personeelsbezetting beschikt.

IBO-problematische schulden

Het kabinet heeft vroegsignalering ingevoerd om problematische schulden in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken. Partijen voeren verbetermaatregelen door met als doel om het bereik van de doelgroep te verdubbelen en de ongewenste uitval van de deelnemende doelgroep te halveren. Vanuit het ministerie van SZW worden vanaf 2027 structureel middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bedoeld om vroegsignalering beter in te richten. De middelen worden verdeeld op basis van de maatstaven van het cluster Participatie van de algemene uitkering.

Impulsbudget sociale infrastructuur

De verdeling van de decentralisatie-uitkering Impulsbudget sociale infrastructuur is voor de jaren 2027 en verder bijgewerkt op basis van de nieuwste gegevens.

Bijlage 2 – Opbouw bruto effect

	2026	2027	2028	2029	2030
Uitkeringsfactor en algemene ontwikkelingen					
Accresontwikkeling - volume (bbp)	0	0	0	-286	-288
Accresontwikkeling - loon- en prijs (prijs bbp)	0	-1.346	-1.303	-1.286	-1.297
Ontwikkeling uitkeringsfactor & -basis en WOZ-waarden	553	704	387	405	56
Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2026	-893	0	0	0	0
Uitkeringsfactor en algemene ontwikkelingen	*-340*	*-642*	*-916*	*-1.167*	*-1.529*
Overig en afronding	-33	-7	-10	-7	-2
Overig en afronding	*-33*	*-7*	*-10*	*-7*	*-2*
Reserveringen gemeentefonds	-473	-1.381	-2.011	-2.777	-3.712
Totaal bruto effect septembercirculaire 2026	**-846**	**-2.030**	**-2.937**	**-3.951**	**-5.243**

Bedragen x 1.000 euro, -/- = voordeel/baten, += nadeel/lasten